

דו"ח התצפית הישראלית על רצח נשים (1 בינואר-30 יוני 2022)

עלייה חדה במקרי פמיסייד

בחציון הראשון של 2022 היו 12 מקרי פמיסייד (רצח נשים) בישראל. חלה מגמת עלייה חדה ביחס לאותה תקופה אשתקד. יוני 2022 היה החודש הקטלני ביותר עם ארבעה מקרי רצח תוך 10 ימים.

הגדרה: פמיסייד מוגדרת בספרות כרצח נשים על ידי גברים בגלל היותן נשים. לא נכללים מקרי רצח נשים כתוצאה מתאונה, רשלנות או קורבנות פלילים.

מגמות מרכזיות: בחציון הראשון של שנת 2022 התרחשו 12 מקרי פמיסייד, שניים בממוצע לחודש, לעומת שבעה מקרים, 1.2 בממוצע לחודש, באותה תקופה אשתקד. מדובר על עלייה מ-2021 ל-2022 של 71%. ארבעה מתוך 12 המקרים התרחשו בחודש יוני בטווח של 10 ימים (בין ה-2.6 ל-12.6). זהות הרוצח ידועה בתשעה מהמקרים. בשבעה מהמקרים החשוד הינו בן הזוג או בן הזוג לשעבר של הקורבן. בשני מקרים הרוצח הינו בנו של הקורבן ולכן מדובר על מטריסייד (matricide).

רקע על התצפית: התצפית הישראלית על רצח נשים הוקמה על ידי ד"ר שלמה וייל, חוקרת בכירה בביה"ס לחינוך ע"ש סיימור פוקס באוניברסיטה העברית. גוף זה שואף להיות הסמכות הרשמית לאיסוף נתונים על רצח נשים ולעבד נתונים באופן אובייקטיבי ונטול אינטרסים.

מתודולוגיה: מסד הנתונים של הדו"ח נבנה מתוך מעקב רציף אחר דיווחים באתרי חדשות מקומיים וארציים, שימוש בהתראות גוגל והצלבה עם מאגרי נתונים אחרים. בהתאם לנהוג בעולם, נכללו בנתונים של התצפית הישראלית מקרי רצח בהם הקורבן מעל גיל 18. חשוב לציין שישנם מקרים בהם נסיבות רצח האישה לא ברורות או שלא נמצא חשוד במעשה. לעיתים חסר מידע כתוצאה מהטלת צו איסור פרסום מטעם המשטרה או הפרקליטות. יחד עם זאת, בדו"ח זה נכללו מקרי פמיסייד, גם אם עבור המשטרה אין לכך מספיק ראיות. בשלב זה, הרשויות בודקות את הרקע הפלילי של שלושה מקרים שנכללו בדו"ח זה.

זהות אתנית של הקורבן והרוצח: 58% מהקורבנות הן ממוצא יהודי ו-42% הן מהמגזר הערבי או הדרוזי. בשלושת המקרים בהם יש חשד לרצח על רקע פלילי, הנרצחת היא מהמגזר הערבי. הזהות האתנית של החשוד דומה לזו של הקורבן בכל המקרים למעט מקרה אחד שידוע שהקורבן יהודיה ובן זוגה לשעבר החשוד ברצח (שטרם הוכח) הינו ממוצא ערבי.

גיל הקורבן והרוצח: גיל הקורבן ידוע בכל המקרים. הגיל הממוצע עמד על 40.3 שנים. הנרצחת הכי צעירה הייתה בת 22 והמבוגרת ביותר בת 65. ברבע מהמקרים, הקורבן הייתה מעל גיל 60 ולכן המקרה נחשב רצח קשישה (female geronticide). גיל החשוד ידוע ב-75% מהמקרים. הגיל הממוצע עמד על 41.3 שנים. החשוד הכי צעיר היה בן 30 והכי מבוגר היה בן 65.

כלי הרצח: 33% מהמקרים בוצעו על ידי דקירה, ו-16% על ידי ירי. שאר המקרים כללו מטען חבלה, טביעה, ועוד.

היכרות של הרשויות: בשלושה מהמקרים החשוד היה מוכר למשטרה בעקבות מקרי אלימות. בשניים מהמקרים, הקורבן הייתה מוכרת לרווחה בגין נסיבות כלכליות ולא עקב תלונות על אלימות.

נוכחות קרוב משפחה: ברבע מהמקרים נוכח לפחות ילד אחד של הקורבן באירוע.

התאבדות או ניסיון התאבדות של הרוצח: השנה, אף רוצח לא התאבד לאחר הרצח. יחד עם זאת, היה ניסיון התאבדות של רוצח בשלושה מקרים. בשניים מהמקרים הוא הועבר לטיפול רפואי עקב הניסיון.